

Vlaams
Parlement

stuk **2028** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 2 mei 2013 (2012-2013)

Gedachtewisseling

over de begrotingscontrole 2013

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heren Dirk de Kort en Erik Tack

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Dirk de Kort, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Piet De Bruyn, Matthias Diependaele;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Johan Sauwens, Peter Van Rompuy;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;
de heer Patrick Janssens, mevrouw Güler Turan;
de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

INHOUD

I.	Inleiding.....	4
II.	Toelichting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid.....	5
III.	Toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport	7
IV.	Bespreking	8
	1. Tussenkost van de heer Sas van Rouveroy	8
	2. Tussenkost van de heer Lode Vereeck	10
	3. Tussenkost van de heer Joris Van Hauthem	11
	4. Tussenkost van mevrouw Elisabeth Meuleman.....	12
	5. Tussenkost van de heer Bart Van Malderen	13
	6. Tussenkost van de heer Koen Van den Heuvel.....	14
	7. Tussenkost van de heer Matthias Diependaele.....	15
V.	Replieken	15
	Gebruikte afkortingen	21

Bijlage: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting hield op donderdag 11 april 2013 een gedachtewisseling over de begrotingscontrole 2013 met de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid en de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport. Minister Muyters maakte daarbij gebruik van een PowerPointpresentatie, die te vinden is op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. INLEIDING

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, deelt mee dat de door een deel van de commissie gevraagde commissievergadering pas op 11 april 2013 kan plaatsvinden omdat de minister-president en minister Muyters sinds de bekendmaking van de regeringsbeslissingen over de begrotingscontrole 2013 in het buitenland verkeerden. Er was geen vraag geweest om de ministers onmiddellijk terug te roepen.

Het is een traditie dat een begrotingscontrole onmiddellijk (via persmededelingen) aan de pers wordt meegedeeld maar dat de officiële begrotingsdocumenten, zoals ontwerpen van decreet, pas later aan het parlement worden bezorgd, omdat die ‘vertaald’, omgezet moeten worden in decreetteksten. Deze documenten zullen, na de vergadering van de Vlaamse Regering van vrijdag 26 april, beschikbaar zijn vanaf begin mei waarna de besprekingen kunnen starten.

De heer *Sas van Rouveroy* vindt dat de door de Vlaamse Regering gevolgde werkwijze getuigt van een gebrek aan respect voor de parlementaire controle. Woensdagmiddag 27 maart 2013, voor het paasreces, werden tijdens de plenaire vergadering verschillende vragen gesteld over de stand van zaken van de begrotingscontrole. Er waren geen antwoorden. Vrijdagavond 29 maart 2013 kwam er echter een regeringsbeslissing gevolgd door een persconferentie. De Vlaamse Regering had niet de reflex om onmiddellijk tekst en uitleg te geven aan het Vlaams Parlement. De commissievoorzitter heeft aan de commissie enkel de persmededeling van de Vlaamse Regering kunnen bezorgen. Het is de opdracht van een parlementariër om controle uit te oefenen op de Vlaamse Regering. Dit kan niet aan de hand van een persbericht. Hij heeft daarvoor de onderliggende argumenten en cijfers nodig. Twee weken na de regeringsbeslissing beschikt de commissie nog altijd niet over de nodige documenten. Hij is dan ook verplicht de Vlaamse Regering te sommeren om in het parlement uitleg te komen geven. Hij vond het niet verantwoord om de bevoegde ministers uit het buitenland terug te roepen. Een viceminister-president kan dat even goed. Er zou naar verluidt ook maar één minister beschikbaar geweest zijn, met name minister Schauvliege. Voor de heer van Rouveroy had de commissievergadering dan ook een week eerder moeten kunnen plaatsvinden. Deze vergadering van vandaag 11 april had dan evengoed op de eerstvolgende geplande vaste vergadering op dinsdag 19 april kunnen plaatsvinden. Hij betreurt dat de Vlaamse Regering er niet in slaagt om in een periode van twee weken uitleg te komen geven aan het parlement, noch om de nodige documenten te verstrekken.

De heer *Lode Vereeck* sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer van Rouveroy. De formele beslissing over de begrotingscontrole valt pas op 26 april 2013. Betekent dit dat alles wat er thans wordt besproken onder voorbehoud van een regeringsbeslissing is? Wat is de status van de besprekingen in deze commissie?

II. TOELICHTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

De heer *Kris Peeters* vindt het goed dat hij samen met minister Philippe Muyters tekst en uitleg kan geven bij de afronding van de begrotingscontrole 2013, waarvan de krachtlijnen werden beslist door de Vlaamse Regering op vrijdag 29 maart 2013. Nadat alle afspraken in formele ontwerpen van middelen-, uitgaven- en programmadecreet gegoten zijn, zullen deze documenten na beslissing van de Vlaamse Regering op 26 april 2013 worden ingediend bij het Vlaams Parlement. Daarna volgt de gebruikelijke behandeling in de bevoegde commissies en de plenaire vergadering.

De Vlaamse Regering achtte het nuttig om na afloop van de Ministerraad op 29 maart 2013 de grote lijnen van de begrotingscontrole te schetsen. De grote lijnen zullen te gepasten tijde worden aangevuld met meer detailuitleg.

Nu wordt er toelichting gegeven over de door de Vlaamse Regering gemaakte keuzes. Het detail binnen de bepalingen van het Rekendecreet zal gegeven worden na 26 april 2013. Het Rekendecreet stelt immers de datum van 30 april voorop. Men heeft de keuze ofwel onmiddellijk de grote lijnen, ofwel later de informatie tot in het detail.

Begrotingscontrole 2013

Bij de start van de begrotingscontrole 2013 werd de Vlaamse Regering geconfronteerd met minder gunstige parameters. Zo daalde de economische groei van 0,7 percent bij de initiële begroting naar 0,2 percent en de inflatie van 1,8 percent naar 1,0 percent. Ook de effectieve groei en de inflatie in 2012 bleken lager uit te vallen dan geschat bij begrotingsopmaak, namelijk -0,2 percent en 2,84 percent in plaats van -0,1 percent en 2,90 percent. De bijstelling van de cijfers 2012 is belangrijk omdat lagere inkomsten in 2012 betekenen dat er voor 2013 dient te worden vertrokken van een lagere basis. Ook de afrekening 2012 wordt dan kleiner.

Alle effecten samen zorgden ervoor dat de federale dotaties daalden met 319 miljoen euro in vergelijking met de begrotingsopmaak. Vertrekkende van het tekort van 319 miljoen euro bij de start van de begrotingscontrole heeft de Vlaamse Regering opnieuw het evenwicht bereikt, en dit voor het derde jaar op rij.

Het begrotingsevenwicht wordt grondig gemonitord. In het licht van de monitoring wordt er trouwens nog een extra buffer aangelegd van 100 miljoen euro beleidskrediet. Dit moet toelaten om, indien nodig, flexibel oplossingen te bieden voor dringende noden.

De minister-president benadrukt dat de Vlaamse Regering eveneens een aantal oriëntaties nam rond de verdere rationalisatie van de diensten van de Vlaamse overheid, niet door rechtstreekse extra besparingen op personeel of werking, maar door efficiëntiewinsten via structuurverbeteringen door het samenwerken tussen verschillende departementen en agentschappen.

Binnen de begroting in evenwicht heeft de Vlaamse Regering in deze begrotingscontrole 2013 ook oplossingen gevonden voor belangrijke uitdagingen, die in grote mate neerkomen op het initiëren van de nodige investeringen. In totaal zullen voor 292 miljoen euro nieuwe investeringen worden vastgelegd. Daarbovenop komen de investeringen in welzijnsinfrastructuur die een specifieke financieringsmethode kennen. Hiervoor wordt afgesproken dat er extra engagementen kunnen worden genomen die vanaf 2014 kunnen leiden tot 34 miljoen extra betaalluitgaven in beschikbaarheidsvergoedingen.

Van de 292 miljoen euro is 139 miljoen euro afkomstig van het FFEU. De doorgedreven besparingen leiden in 2013 trouwens tot een hogere spijziging van het FFEU van 14 miljoen euro extra in vergelijking met 2012. De vastleggingskredieten leiden in 2013 nog niet tot betalingen omwille van de betaalkalenders verbonden aan die investeringsprojecten.

De Vlaamse Regering verdeelt de investeringsbudgetten over de beleidsdomeinen scholenbouw, zorg, FFEU, SALK², het Plattelandsfonds, De Lijn en andere initiatieven.

Er wordt in een extra budget van 46,4 miljoen euro voorzien voor het wegwerken van de noden op het gebied van scholenbouw. De helft van het budget wordt voorzien voor extra capaciteit, de andere helft voor het wegwerken van de klassieke wachtlijsten schoolinfrastructuur. 24 miljoen wordt gefinancierd vanuit het FFEU. Met betrekking tot de nieuwe gebouwen gaat het om Antwerpen 9,3 miljoen euro; Mechelen 5 miljoen euro; Vilvoorde 5 miljoen euro; Roeselare 2,8 miljoen euro en Gent 1,1 miljoen euro. Er wordt afgesproken dat ook in de begroting 2014 een bijkomend vastleggingskrediet van 60 miljoen euro zal worden ingeschreven voor gebouwen onderwijs. Ook hier geldt het evenwicht van 50/50 aan te wenden voor klassieke wachtlijsten en voor dringende capaciteit.

Met betrekking tot de investeringen in ziekenhuizen, ouderenvoorzieningen en gehandicapten worden er extra engagementen aangegaan die zullen leiden tot extra beschikbaarheidsvergoedingen van 34 miljoen jaarlijks vanaf 2014. Dit moet toelaten om in 2013 belangrijke noodzakelijke vernieuwingsinvesteringen op te starten.

De middelen voor het FFEU worden traditioneel pas beschikbaar bij de begrotingscontrole omdat het FFEU wordt gespijsd met onbenutte beleidskredieten van het jaar voordien. Ten eerste wordt er vanuit het FFEU 100 miljoen euro voorzien voor de aanpak van de gevaarlijke punten en extra onderhoud van de wegen. Ten tweede wordt er 15 miljoen euro besteed aan investeringen in het onroerend erfgoed en sportinfrastructuur. Er wordt ook 24 miljoen euro vanuit het FFEU geïnvesteerd in verbetering van de schoolinfrastructuur.

De Vlaamse Regering maakte afspraken om de economische reconversie in Limburg volop te ondersteunen met extra kredieten in het kader van het SALK²-plan. Er worden voor 24 miljoen euro kredieten ingeschreven, bovenop de al beschikbare kredieten van 73 miljoen euro die kunnen worden geheroriënteerd. Daarnaast wordt in een kapitaalverhoging van 100 miljoen euro in de LRM voorzien.

Het Plattelandsfonds wordt in 2013 volledig operationeel met een jaarbudget van 6 miljoen euro. Hiermee worden kansen gegeven aan de ontwikkeling van plattelandsgemeenten. Met behulp van de middelen vanuit het Plattelandsfonds zullen de lokale besturen kunnen investeren in hun open ruimte.

Met betrekking tot De Lijn worden de prijzen betaalbaar gehouden voor iedereen. De prijsstijging wordt beperkt tot de index.

Er wordt 5 miljoen euro extra voorzien voor maatregelen tegen de jeugdwerkloosheid. Daarnaast wordt er in 12 miljoen euro voorzien om meer mensen de kans te geven een cursus NT2 te volgen vanaf 1 januari 2014.

De Vlaamse Regering heeft met deze begrotingscontrole een aantal duidelijke keuzes gemaakt. Ten eerste is er de keuze om resoluut vast te houden aan het begrotingsevenwicht om daardoor toekomstige begrotingen en toekomstige generaties niet te belasten. Geen enkele andere overheid in België slaagt erin om dit begrotingsevenwicht te realiseren, laat staan eerder gemaakte afspraken stipt na te leven. Vervolgens is er de keuze om, gelet op het fragiele economische klimaat, geen nieuwe belastingen in te voeren en een substantiële provisie aan te leggen van 150 miljoen euro in beleids- en betaalkredieten voor het opvangen van mogelijke economische schokken. Ten derde is er de keuze om volop in te zetten op investeringen en daarmee enerzijds het economisch herstel te bevorderen en anderzijds een krachtig antwoord te bieden op een aantal belangrijke uitdagingen op het vlak van infrastructuur voor scholen, welzijnsinstellingen, wegen, sport en onroerend erfgoed. Ten vierde is er de keuze om het SALK²-plan uit te voeren en daarmee de noodzakelijke reconversie in Limburg alle kansen te bieden voor Limburg en voor heel Vlaanderen. Tot slot door de nodige afspraken te maken rond een grondige monitoring van de begroting en het aanleggen van een extra buffer van 100 miljoen euro aan beleidskredieten, die moet toelaten indien nodig, flexibele oplossingen te bieden voor dringende noden.

III. TOELICHTING DOOR DE HEER PHILIPPE MUYTERS, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, WERK, RUIMTELIJKE ORDENING EN SPORT

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, herhaalt dat bij de begrotingsopmaak voor 2012 men een reële groei voorzien had van -0,1 percent. Bij de begrotingsaanpassing is deze -0,2 percent geworden. Voor 2013 was bij de begrotingsopmaak in een groei voorzien van 0,7 percent, dit is maar 0,2 percent bij de begrotingsaanpassing. De inflatiecijfers voor 2012 waren niet fundamenteel verschillend. In 2013 worden ze van 1,8 percent herzien naar 1 percent. Bij de begrotingsopmaak 2013 was er een overschot van 1,754 miljoen euro. De herraming van de ESR-ontvangsten gaf een daling van 320,3 miljoen euro. De technische bilaterales gaven een beter resultaat van bijna 230 miljoen euro. Een herraming van de onderbenutting leverde ongeveer 240 miljoen euro op. Een aantal kleinere zaken zoals de VaK/VeK-buffer gaven meeruitgaven van 150 miljoen euro, en voor de bestrijding van de jeugdwerkloosheid werd in 5 miljoen euro voorzien. Het resultaat van de begrotingsaanpassing is een bedrag van 4,784 miljoen euro in plus.

Bij de ontvangsten ziet men een daling van de dotaties van 318,952 miljoen euro. De gewestbelastingen zijn grosso modo op peil gebleven. De gewestbelastingen zelf zijn met 10 miljoen euro gezakt. De eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten en de eigen niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten stijgen voor ongeveer hetzelfde bedrag.

De dotaties aan het gewest dalen met ongeveer 95 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting. Voor de gemeenschap is er een daling van 187 miljoen euro. De vermoedelijke afrekening ten opzichte van 2012 zal waarschijnlijk 30 miljoen slechter zijn dan voorzien. Dit geeft een vermindering van 313 miljoen euro aan samengevoegde en gedeelde belastingen.

De specifieke dotaties dalen met 5,7 miljoen euro. Dit geeft in totaal een daling van 319 miljoen euro vanwege het federale niveau.

Daarnaast zijn er de eigen gewestbelastingen. Voor de successierechten is er een bedrag van bijna 10 miljoen euro. Dit is het gevolg van het effect van het versnellen van de successierechten en van de grote dossiers in 2012. Nu neemt men voor de grote dossiers het gemiddelde van de laatste vijf jaar.

De raming van de FOD Financiën van de federaal geïnde gewestelijke belastingen 2013 ligt 124 miljoen euro hoger dan die van de Vlaamse Regering. De voorliggende ramingen zijn dus voorzichtig.

De ESR-ontvangen voor de instellingen zijn ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van de begrotingsopmaak.

De effecten van de technische bilaterales geven voor de drie elementen (kostendrijvers, betaalkalenders en saldo's entiteiten) samen bijna 230 miljoen euro. Een voorbeeld van kostendrijvers is bijvoorbeeld de gezondheidsindex. Waar was voorzien in 1,9 percent, is dit gezakt naar 1,1 percent. Dit geeft een daling van 16,677 miljoen euro. De bijdragevoet voor de pool der parastatalen daalde met 1,299 miljoen euro. Het onderwijsloonmodel maakt dat er door de lagere parameters een positief effect is van 39,264 miljoen euro. De rentesubsidies van wonen zakken met 4,286 miljoen euro. Bij de betaalkalender is er bij het thuis- en ouderenzorgbeleid een vermindering van de uitgaven met 10 miljoen euro. Het VLIF heeft een vermindering van 7,710 miljoen euro aan rentepremies. De VDAB heeft een eenmalige vermindering van 7,772 miljoen euro ten gevolge van de nieuwe betaalkalender voor de tewerkstellingspremies voor de 50-plussers. De totale lijst zal ter beschikking zijn vanaf 26 april 2013.

De methode gebruikt voor de onderbenutting blijft ongewijzigd. Er wordt uitgegaan van de gekende laatste onderbenutting, dit is bij deze begrotingsaanpassing het jaar 2012. Bij de begrotingsopmaak was dat het jaar 2011. Daarop worden een aantal correcties toegepast. De onderbenutting voor 2012 bedraagt 659 miljoen euro op een totaal van 27 miljard euro aan betaalkredieten. Dit is een onderbenuttingsgraad van 2,43 percent. Voor 2013 moeten daar de eenmalige factoren uit worden verwijderd. Dit zijn de eenmalige effecten van buffers en provisies. De buffers van 2012 werden niet opnieuw opgenomen voor 2013. De interestbuffer bij de initiële begroting 2013 zal voor de onderbenutting op de rente-uitgaven een eenmalig gegeven zijn voor 2012. Een andere provisie is de provisie 'werk' die zich in 2013 niet meer zal voordoen. Bij de compensatieregeling voor de vrijstelling van onroerende voorheffing, materieel en outillage wordt jaar na jaar een substantiële onderbenutting vastgesteld. De buffer op de indexprovisie is niet meer nodig omdat de inflatie daalt. Dit geeft in totaal een eenmalig effect van 347 miljoen euro. Er is een eenmalig effect van oversijpeling van facturen van 2013 die al in 2012 werden aangediend. Dit wordt geschat op 262,6 miljoen euro. Er is een eenmalige overbenutting in 2012 ten gevolge werking van een begrotingsruiter rond lokale verkiezingen van 25 miljoen euro. In totaal geeft dit een uitgezuiverde onderbenutting van 599,292 miljoen euro voor 2012. Dit is 2,21 percent van de betaalkredieten van 27 miljard euro. Dit percentage moeten worden vermenigvuldigd met het totaal van de betaalkredieten 2013, namelijk 27,5 miljard euro. Dit geeft dan een verwachte onderbenutting van 608,458 miljoen euro. In 2012 was er voor nieuw beleid in een onderbenutting voorzien van 20 percent. In 2013 wordt deze 10 percent. Dit geeft 20 miljoen euro minder onderbenutting. Voor nieuw beleid in 2013 voorziet men wel dat er een onderbenutting is van 10 percent of 4,9 miljoen euro. De verwachte onderbenutting geeft bij de begrotingscontrole van 2013 een meevaller van 239,630 miljoen euro.

Bij de investeringen zijn de fusie van entiteiten en de verdere uitrol van OraFin uitdagingen. Dit geldt ook voor de stijging van de kostendeckingsgraad van De Lijn om de tarieven niet meer te doen stijgen dan de index.

IV. BESPREKING

1. Tussenkoms van de heer Sas van Rouveroi

De heer *Sas van Rouveroi* stelt vast dat de vermindering van 319 miljoen euro van federale dotaties in hoofdorde wordt gecompenseerd door de verhoging van de onderbenuttingen. De essentie is dat men voor de begrotingscontrole 2013 uitgaat van een onderbenutting van 593 miljoen euro. Moet hij ervan uitgaan dat de 100 miljoen euro waarvan sprake in de persmededeling van de Vlaamse Regering daar nog bovenop komt? Er wordt nog een extra buffer aangelegd ten belope van 100 miljoen euro beleidskrediet. Kan dit worden verduidelijkt? De onderbenutting is een risico. Ze wordt immers geraamd op basis van de kennis van 2012.

Een tweede compensatie om de federale minderinkomsten op te vangen zijn de lagere rentekosten en de vermindering van sommige betaalkredieten. Kunnen de lagere rentekosten verduidelijkt worden? De cijfers van de schuldpositie van begin 2013 geven de indruk dat de schuldpositie stijgt met ongeveer 1 miljard euro. Hoe kan een stijgend schuldbedrag toch een zo groot rentekostverschil in min geven?

Kan de vermindering van sommige betaalkredieten van 234 miljoen euro in detail worden gegeven?

Met deze werkwijze wordt de vermindering van de federale dotaties opgevangen en ontstaat er zelfs een overschot voor de financiering van een aantal extra uitgaven.

De redenering van de Vlaamse Regering voor de ontvangst van de gewestbelastingen is, althans volgens de persmededeling, dat door een efficiënte inning van de eigen gewestbelastingen deze laatste op peil konden blijven. Graag had de heer van Rouveroy hierbij wat uitleg gekregen. Uit de gegevens blijkt dat de belasting op inverterstelling stijgt met 13,8 miljoen euro. Is dit het gevolg van een efficiënte inning of van de decretale wijzigingen die hierover werden aangenomen? Het eurovignet daalt met 16 miljoen euro. Is dat dan het gevolg van een inefficiënte inning of zijn er andere redenen? De opbrengst van de hypotheekrente stijgt met 13 miljoen euro. Wat zijn daarvan de oorzaken? Is dit een gevolg van de verhoogde verkoop van onroerend goed?

Kan de heer van Rouveroy uiteindelijk toch concluderen dat hij in verband met de buffers en provisies gelijk krijgt? Er wordt immers in de begroting in een buffer voorzien van 150 miljoen euro en in nog een extra buffer van 100 miljoen euro. Hij feliciteert de Vlaamse Regering ermee en hoopt dat de regering erkent dat het aanleggen van buffers een verstandige zaak is.

Deze Vlaamse Regering is voorspelbaar. Er zijn geen structurele hervormingen zoals verwacht. De regering zal stellen dat het om een begrotingscontrole gaat. Als men echter geen structurele hervormingen inschrijft bij de initiële begroting, dan zal de oppositie daarop moeten aandringen bij elke daaropvolgende gelegenheid. Dit leidt tot een voorspelbare dialoog van woord en wederwoord.

Over de noodzakelijke meeruitgaven zoals scholenbouw gaat hij niet twisten. Integendeel, zijn fractie was bij de begrotingsopmaak 2013 de eerste om daarvoor meer kredieten te voorzien en dit met een compensatie. Dit was een constructief voorstel van de oppositie. Er was een meeruitgave van 70 miljoen die gecompenseerd werd door een financiering van 35 miljoen kostendekkingsgraad en 35 miljoen euro via een constructie Vlaams Energiebedrijf/Vlaams Energieagentschap.

De bijkomende inspanning tot 61 miljoen euro in scholenbouw bedraagt maar de helft van wat nodig is voor de capaciteitsnood. Vlaams minister Smet deelde al mee dat 119 miljoen euro nodig is. De aangekondigde inspanning is dus niet voldoende. Er is een erkenning van de nood, maar het blijft een stuk het vooruitschuiven van het probleem. Er is nog niets gebeurd aan de echte nood betreffende de achterstand in de scholenbouw van 5 miljard euro.

Structurele problemen zoals deze kunnen enkel aangepakt worden als men structureel meerjarig zuurstof geeft aan de begroting. Dit kan alleen door besparingen te doen op de kostprijs van het apparaat. De inspanning van 6 percent verbleekt naast de federale. Men zou gemakkelijk naar een afbouw van 10 tot 12 percent kunnen gaan zonder dat er één ambtenaar voor moet afvloeien. Dit kan niet met de kaasschaafmethode. Dit moet door het afstoten van taken na een kerntakendebat. Dit debat heeft men deze legislatuur niet op gang gekregen. Het zal tijdens de volgende legislatuur moeten worden gevoerd.

De kostendekkingsgraad binnen De Lijn is bijzonder laag met 15 percent. Zelfs met de correcties in de meest welwillende zin blijft de kostendekkingsgraad fundamenteel lager dan de buurregio's. Uit de benchmarkstudie daarover van minister Crevits bleek dat de kostendekkingsgraad van De Lijn zo laag is, niet omdat de kostenstructuur zo wezenlijk hoog was, maar vooral door de lage inkomsten. Het wordt tijd om het puin van het gratisverhaal van minister Stevaert te ruimen. Het gratisverhaal is onbespreekbaar, zelfs voor een stijging iets boven de inflatie, zoals gevraagd door de directeur-generaal van De Lijn. Dit vloeit voort uit het Vlaamse regeerakkoord. De Vlaamse Regering moet echter inspelen op de veranderende omstandigheden zoals de uitdiepende economische crisis. Het regeerakkoord zou daaraan moeten worden aangepast, zelfs één jaar voor de verkiezingen. Vorige week vernam de heer van Rouveroi nog van TreinTramBus dat het wel degelijk mogelijk moet zijn om de inkomsten aan te passen boven de inflatie, omdat anders De Lijn zichzelf opeet. Dit is een stelling die Open Vld al jaren poneert. Doordat de inflatie de kostenstijging niet dekt moet De Lijn zichzelf beetje bij beetje opeten. Dit resulteert in een modal shift van De Lijn die ondermaats is. Amper 3,3 percent van de mensen gebruiken tram en bus. Naast de prijs, zijn er de argumenten als frequentie, stiptheid, veiligheid en comfort om openbaar vervoer te gebruiken. De kostendekkingsgraad van De Lijn gaat stijgen met 0,5 percent. De heer van Rouveroi zou daarvan graag de details kennen. Wat is de samenstelling van de balans van uitgaven en inkomsten?

Een meerjarenraming is zeer belangrijk. De eerste opdracht van de Vlaamse Regering is het vertrouwen te herstellen. Dit wordt niet hersteld door alleen te redeneren op jaarbasis, maar door mensen een perspectief te geven. De meerjarenraming was niet geruststellend en is het nu al helemaal niet meer. De parameters zijn inmiddels fundamenteel gewijzigd. Wanneer komt er een aan de realiteit aangepaste meerjarenraming?

De heer van Rouveroi zou graag de trots van de Vlaamse Regering over een begroting in evenwicht delen. Een begroting in evenwicht is alleen maar geruststellend wanneer die begroting er structureel voor zorgt dat het evenwicht er ook het volgende jaar is binnen de gekende parameters. Ondanks de buffers is er momenteel geen ruimte voor bepaalde structurele uitdagingen, wat de spreker zorgen baart.

Vlaanderen zou ook, net als de federale overheid, de economie wat zuurstof kunnen geven, bijvoorbeeld met fiscale maatregelen. De speelruimte van de regering is 6,75 percent, na de zesde staatshervorming zal dat 30 percent zijn. Maar momenteel gebruikt ze slechts een fractie ervan, de ramingen lopen uiteen van 0,31 tot 0,01 percent, hetgeen dus verwaarloosbaar is. Als de Vlaamse Regering van in het begin van de regeerperiode de juiste keuzes gemaakt had, zou er nu ruimte zijn voor bijvoorbeeld een soort jobkorting voor knelpuntberoepen. Zo zouden werkgevers vergoed worden om werknemers die misschien niet helemaal het juiste profiel hebben, op te leiden. Kortom, de heer van Rouveroi pleit ervoor van de fiscale autonomie gebruik te maken om de economie zuurstof te geven.

2. Tussenkoms van de heer Lode Vereeck

De heer *Lode Vereeck* stelt vast dat de financiële ruimte, gecreëerd door de effecten van de technische bilaterale, de harraming van de onderbenutting en de minderguitgaven maar na aftrek van de daling van de federale dotatie, naar de buffer en de bestrijding van de jeugdwerkloosheid gaat. Hij vraagt waar de Vlaamse Regering de extra middelen begroot voor andere aangekondigde maatregelen zoals de scholenbouw, het SALK², NT2, het Platte-landsfonds. Uit opmerkingen van minister Muyters leidt de heer Vereeck daarenboven af dat er alleen maar vastleggingskredieten en geen betaalkredieten voor de extra uitgaven zijn. Het FFEU functioneert met overschotten van beleidskredieten uit 2012. In 2013 zal de regering ook daarvoor geen betaalkrediet vastleggen. Dat betekent dat er ook van die middelen dit jaar niets kan worden uitgegeven.

Ondanks de daling van de federale dotatie met 320 miljoen euro, gaat de begrotingscontrole maar over enkele tientallen miljoenen euro. De herraming van de onderbenutting en de herschikking van de betaalkalender genereren immers een ruimte van 478 miljoen euro. De spreker vraagt dan ook waarom de paniek bij aankondiging van een dotatiedaling nodig was. De Vlaamse Regering heeft het trouwens niet over besparingen, maar wel over de schrapping van uitgaven. De heer Vereeck vraagt of die het gevolg zijn van politieke keuzes of lagere behoeften. Het saldo van 2012 bedroeg 241 miljoen, vrij hoog, want 1 percent van het totale budget. Er circuleren geruchten dat het veel hoger was, maar dat om een of andere reden facturen voor 2013 al betaald zijn in 2012, wat natuurlijk het saldo beïnvloedt. De heer Vereeck wil dan ook graag weten hoeveel van de zogenaamd geschrapte uitgaven al betaald zijn in 2012.

Omdat de onderbenutting na de begrotingscontrole oploopt tot iets minder dan 600 miljoen euro, roept het commissielid de Vlaamse Regering op om accurater te begroten. De spreker is tevreden over de buffer van 150 miljoen euro betaalkredieten, maar informeert wat de regering precies bedoelt met tegenvallende uitgaven. Meer concreet wil hij weten of de buffer bestemd is om de kosten van de usurperende bevoegdheden te dragen. Zal de Vlaamse Regering de begrotingscontrole nog aanpassen aan de uitkomsten van het gemeenschappelijk overleg van 19 april 2013 over de usurperende bevoegdheden?

Tot slot informeert het lid waarom de Vlaamse Regering niet in één keer het tekort aan plaatsen in scholen oplost. De begroting en de begrotingscontrole samen leveren 62,3 miljoen euro beleidskredieten voor scholenbouw op, terwijl de conceptnota van de Vlaamse Regering de acute behoefte op 150 miljoen euro raamt. Hij vraagt of ook hier facturen van 2013 al in 2012 betaald zijn. Naast dit alles staat dan nog 5,3 miljard euro chronische achterstand. De minister heeft het over een besparing op het onderwijsmodel van 39 miljoen euro. Waarom worden die middelen niet onmiddellijk overgeheveld naar de scholenbouw?

Voorts vraagt de heer Vereeck meer uitleg over de zogenaamde pijnloze oplossing, waarbij er bespaard wordt op de responsabiliseringsbijdrage van de pensioenen. Het overhevelen van beleidskredieten van het ene naar het andere jaar is niet evident, in 2009-2010 heeft een poging via het Egalisatiefonds gefaald. Het FFEU is een andere mogelijkheid, maar nu blijkt dat het enkel beleidskredieten heeft, vraagt het lid hoe de financiering van dat fonds zal verlopen.

Als de eerste buffer gebruikt wordt voor usurperende bevoegdheden, komt dan de tweede buffer met enkel beleidskredieten in aanmerking voor scholenbouw? Van de eerste buffer zal trouwens dan toch nog 25 miljoen euro resteren. Zal dat ook besteed worden aan scholenbouw?

3. Tussenkomen van de heer Joris Van Hauthem

Voor de heer *Joris Van Hauthem* is de begrotingscontrole uiteraard bedoeld om de minderinkomsten te verwerken, maar ook om politieke problemen zoals De Lijn en de scholenbouw op te lossen. Voor De Lijn maakt de regering echter geen keuzes. In de beleidsnota Mobiliteit 2013 stond dat de kostendeckingsgraad in 2013 met 0,5 percent moest stijgen, louter door de inkomsten te verhogen, dus niet door te besparen. Nu worden alleen de tarieven geïndexeerd, wat de stijgende kosten zelfs niet dekt. Voorts rekent de Vlaamse Regering op hogere reclame-inkomsten, wat de spreker eigenaardig lijkt in tijden van economische crisis. Hoe denkt de regering de vooropgestelde kostendeckingsgraad te halen?

De middelen voor de reguliere scholenbouw nopen de spreker tot de vaststelling dat de Vlaamse Regering niet vooruitziend is. Plan 2020 bepaalt niet veel over de schoolinfrastructuur. De nu opeens dringende nood was nochtans te voorzien gezien de bevolkingsprognoses. Bij het actualiteitsdebat van 30 januari 2013 beloofde de regering 39,1 miljoen euro extra, bij deze begrotingscontrole 23,2 miljoen euro, te verdelen volgens zogenaamd objectieve parameters. Vreemd is wel dat Mechelen, Vilvoorde en Roeselare nu pas bij de begrotingscontrole een acute nood lijken te hebben, terwijl Brussel niets meer krijgt. Dat lijkt de spreker nattevingerwerk. Ook dit lid informeert waar de regering het geld vandaan zal halen. Het basketbalakkoord tussen minister Muyters en de heer De Wever, de zogenaamde pijnloze oplossing, houdt in dat de 54 miljoen euro voor de responsabiliseringsbijdrage Vlaamse ambtenarenpensioenen, eenmalig voor de scholenbouw aangewend wordt aangezien er toch geen akkoord is met de federale overheid.

Mits de minister handig geweest was, had hij het overschot van 240 miljoen euro in 2012 kunnen aanwenden voor scholenbouw, aldus voormalig minister van Begroting Van Mechelen. Dat is dus een eerste flater. Daarnaast werd het idee van de pijnloze oplossing door de coalitiepartners afgedaan als onnozel en technisch niet haalbaar. Allicht komt de responsabiliseringsbijdrage ook ter sprake op het overleg met de federale overheid van 19 april 2013. De spreker vraagt of het dan over de nota van maart 2013 van de FOD Financiën zal gaan, met als titel: Technische nota met een indicatieve, niet-exhaustieve lijst van modaliteiten voor de verdeling van de te leveren budgettaire inspanningen. De nota behandelt de usurperende bevoegdheden en de responsabiliseringsbijdrage. Volgens de nota zal 300 miljoen euro door de deelstaten gedragen worden in het kader van de usurperende bevoegdheden. Nochtans vermeldt de nota ook dat het moeilijk is de exacte waarde van die bevoegdheden te ramen omdat niet bekend is wat de bevoegdheden precies zijn. Dus noch Vlaanderen, noch de federale overheid weet blijkbaar wat usurperende bevoegdheden zijn, maar kan er wel een bedrag op plakken. Dat is een merkwaardige situatie.

De minister-president heeft in 2008 door de lancering van dat idee de doos van Pandora geopend. Hij, en niet de federale overheid, stelde als eerste voor dat de federale overheid geen geld meer uitgaf voor zaken waar ze niet bevoegd voor is. Nu de federale overheid er een bedrag op kleeft, spartelt de minister-president tegen. Hij wil niet opdraaien voor lopende engagementen en vraagt een lijst van de usurperende bevoegdheden. Heeft de Vlaamse Regering daar eigenlijk zelf een lijstje van? De spreker vermoedt dat de minister-president het zich al lang beklaagd heeft die term te hebben gelanceerd. Hij had allicht de beleidsruimte in 2013 ruimer verwacht. Zijn de buffers bedoeld om de kosten ervoor te dragen?

Wat de responsabiliseringsbijdrage voor de ambtenarenpensioenen betreft, betalen de deelstaten vandaag gezamenlijk 16,2 miljoen euro. De federale overheid wil nu de bijzondere wet van 5 mei 2003 toepassen waardoor de deelstaten in 2013 samen 118 miljoen euro moeten betalen, en voor de jaren sinds 2002 waarin ze te weinig betalen 385 miljoen euro bovenop. Houdt de Vlaamse Regering daar rekening mee? Daarnaast informeert het lid wat de minister-president vond van het basketbalakkoord. Was hij het idee genegen? Was het haalbaar? Zal hij die middelen dit jaar nog nodig hebben?

De spreker ziet dus drie manieren waarop minister Muyters door de mand kan vallen. Vooreerst als de pijnloze oplossing technisch niet haalbaar is. Voorts als hij geen weet had van de federale nota waarin een akkoord over de responsabiliseringsbijdrage nog voor dit jaar gepland is. En politiek gesproken wordt hij dan ook nog eens teruggefloten als de Vlaamse Regering vasthoudt aan de reservering voor de responsabiliseringsbijdrage.

De heer Van Hauthem concludeert dat de uitgaven voor het onderwijs onvoldoende zijn, dat de berekeningen nattevingerwerk zijn en dat de minister van Begroting politiek zijn hand overspeeld heeft omdat hij niet alleen technisch blundert maar ook niet op de hoogte is van de intenties van zijn coalitiepartners. Dat alles maakt de begrotingscontrole politiek gesproken ongeloofwaardig.

4. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* typeert de begrotingscontrole als zeer ondoorzichtig en zelfs als een poging van de Vlaamse Regering om de publieke opinie te sussen. In haar persmededeling doet ze zich voor als een investeringsregering die iets doet aan de prangende problemen van de wachtlijsten, de scholenbouw, de jeugdwerkloosheid en Limburg. Het klopt wel dat ze bepaalde beleidskredieten toewijst en 150 miljoen euro buffert. De spreker informeert naar de projecten ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid die met de luttele 5 miljoen euro zullen worden gesponsord.

Of de buffer al dan niet gebruikt zal worden voor de usurperende bevoegdheden is nog niet duidelijk. Als voorbeeld van een usurperende bevoegdheid geeft de spreker de premies voor energiebesparingen die Vlaanderen niet overnam. De Vlaamse Confederatie Bouw berekende dat een gezin dat 60.000 euro investeerde voorheen kon rekenen op 17.200 euro steun, maar nu slechts 9200 euro terugkrijgt. Dat zorgt ervoor dat gezinnen minder investeren waardoor er banen in de bouwsector verloren gaan. Dat toont aan dat Vlaanderen niet zo maar kan nalaten de usurperende bevoegdheden over te nemen. Een andere usurperende bevoegdheid is het Grootstedenfonds. Dat schrappen zou nefast zijn voor de centrumsteden. Ze vraagt vooral de minister-president om zich op 19 april niet tot armworstelen te verlagen. Zijn partij, die in beide regeringen zit, moet een zo goed mogelijke oplossing nastreven.

Als de buffer naar usurperende bevoegdheden gaat, komen er geen extra middelen voor scholenbouw, wat betekent dat er op 1 september 2013 te weinig plaats zal zijn. Ook mevrouw Meuleman laakt de onachtzaamheid van de Vlaamse Regering om de overschotten van 2012 daar niet voor gebruikt te hebben. Kortom, de Vlaamse Regering is enkel bekommerd om de fetisj van het begrotingsevenwicht en blijft blind voor de maatschappelijke behoeften. Ze is dan ook bijzonder teleurgesteld in deze begrotingsaanpassing. Ze vraagt de minister-president alsnog duidelijk te zeggen hoe hij de voornaamste zorgen zal aanpakken: de wachtlijsten, de scholenbouw, de jeugdwerkloosheid en Limburg.

5. Tussenkoms van de heer Bart Van Malderen

De heer *Bart Van Malderen* vindt de discussie eerder ontaarden in een begrotingsdebat dan in een debat over de begrotingscontrole. Die is immers enkel bedoeld om bij te sturen indien en waar nodig. In dit geval is de oefening beperkt, wat bewijst dat de initiële begroting niet alleen voorzichtig genoeg was om de schommelingen op te vangen, maar tevens voortbouwt op voorzichtig en vooruitziend begrotingsbeleid van de afgelopen jaren. De spreker wijst minister Muyters erop dat de onderbenutting hardnekkiger is dan gedacht. Dat er jaar na jaar amper 0,2 percent verschil op zit, bewijst dat de veronderstelling dat het apparaat te vet is en pijnloos kan afslanken zonder de dienstverlening aan te tasten, fout is.

De begroting blijft in evenwicht. Dat is een belangrijke manier om de financiële huishouding op orde te houden, maar ook om uitdagingen aan te gaan. Daarnaast gebeuren er belangrijke bijkomende inspanningen zoals 46 miljoen euro voor scholenbouw, en de belofte dat er in 2014 60 miljoen euro extra komt. Alsook stijgen de reguliere middelen en is er het project 'Scholen voor morgen'. De extra middelen zijn trouwens berekend op de bouwwerken die scholen zelf zeggen onmiddellijk te kunnen opstarten. Hij getuigt dat gemeenten die in de Zevende Dag zeiden te weinig middelen te krijgen, tot twee keer toe moesten gebeld worden om een raming voor de scholenbouw te kunnen geven. Dat bewijst dat niet alleen de Vlaamse Regering maar ook het lokale niveau zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Wat de keuze van de gemeenten betreft, is het evident dat als er middelen bijkomen er meer gemeenten bediend kunnen worden.

De Vlaamse Regering maakt 5 miljoen euro vrij om de jeugdwerkloosheid te bestrijden. Federaal minister De Coninck legt daar nog middelen bij. Samen moeten ze een hefboom-effect creëren. De 34 miljoen euro extra voor VIPA zal besteed worden aan grote projecten, zoals rusthuizen en ziekenhuizen. De financieringsmethode van het fonds zorgt voor een bijzondere dynamiek, maar vergt volgens de spreker een goede monitoring. Wat SALK² betreft, ziet de spreker de 100 miljoen euro voor LRM als nuttig.

De heer van Rouveroi pleit voor bijkomende buffers en een fiscale maatregel van enkele miljoenen euro voor knelpuntberoepen. Een vorige premie voor aanwerving van mensen uit knelpuntberoepen is ondertussen afgeschaft en niet wegens het grote succes. Open Vld wil die maatregel daarenboven financieren door 12 percent ambtenaren te laten afvloeien, in plaats van de geplande 6 percent. Als dat ook geldt voor het onderwijzend personeel, worden de klassen groter. En wil de partij ook minder personeel in de welzijnssector? Als die twee domeinen buiten schot blijven, geldt de besparing minder dan de helft van de Vlaamse begroting. Als 65-plussers bij De Lijn moeten betalen, kan dat een theoretische opbrengst opleveren van 10 miljoen euro. Dat moet dan volgens de heer van Rouveroi gecorrigeerd worden voor de sociaal zwakkeren. Kortom, Open Vld wil zijn voorstellen financieren met minder dienstverlening en een pijnloze ingreep bij De Lijn. Mevrouw Thatcher had dezelfde doelstellingen, maar meer moed, ze zei waar het op stond. In tegenstelling tot een jobknelpuntpremie kan de 12 miljoen euro extra voor NT2 voor nieuwkomers wel degelijk een verschil maken voor de tewerkstelling van allochtonen. Dat is conform het Inburgeringsdecreet dat nog moet goedgekeurd worden, wat de vooruitziendheid van de Vlaamse Regering bewijst.

6. Tussenkomen van de heer Koen Van den Heuvel

De gang van zaken verwondert de heer *Koen Van den Heuvel*. Het komt hem voor dat niet de Vlaamse Regering, maar de oppositie een show opvoert. De procedure van de begrotingscontrole is immers niet anders dan de vorige jaren of zelfs de vorige regeerperiode. Het is volkomen logisch dat er nu nog geen cijfers of documenten zijn, zoals vorige jaren zijn die na het reces ter beschikking.

Discussie in commissie

Na rumoer vanuit de commissie wijst voorzitter *Eric Van Rompuy* met zijn 25 jaar ervaring erop dat de Vlaamse Regering doorgaans voor de paasvakantie op basis van cijfers van de administratie beslist om een begrotingscontrole door te voeren. Dat wordt vertaald in decreten. Vragen om de week na de aankondiging de documenten te hebben, of een vrijblijvende discussie te houden zonder precieze documenten, is nooit eerder vertoond en gaat in tegen de parlementaire procedure. Het parlement buigt zich immers over programma- en begrotingsdecreten. De heer *Lode Vereeck* ziet niet in waarom het parlement niet over dezelfde cijfers zou kunnen beschikken als de regering. Voorzitter *Eric Van Rompuy* blijft erbij dat dergelijke demagogische eisen afbreuk doen aan de parlementaire werkwijze.

De heer *Dirk Van Mechelen* repliceert dat de Vlaamse Regering voor het reces op pertinente vragen over de financiering van de scholenbouw geen antwoord wou of kon geven. Daarop volgden verklaringen van de minister van Begroting en de N-VA-voorzitter dat er een oplossing was, waarover de oppositie nu gewoon wil praten. En nu vindt de commissievoorzitter dat demagogisch! Hij maant de commissievoorzitter aan ontslag te nemen. Voorzitter *Eric Van Rompuy* verwijt de heer Van Mechelen ooit als minister van Begroting via de krant bekendgemaakt te hebben dat een overschot van 800 miljoen euro besteed zou worden aan de vermindering van de schuldenlast van steden en gemeenten. Pas drie maand later mocht het parlement erover debatteren. Die vergelijking noemt de heer *Dirk Van Mechelen* niet ernstig en een voorzitter onwaardig.

Voortzetting van de tussenkomst van de heer Koen Van den Heuvel

De heer *Koen Van den Heuvel* laakt verder de bewering dat de begroting structureel niet in evenwicht zou zijn. Een begroting in evenwicht bij een nulgroei vertoont immers in normale economische omstandigheden een structureel overschot. Dat zeggen trouwens de leden van Open Vld van de Federale Regering ook. Dat Open Vld hier anders beweert, is intellectueel oneerlijk. Daarbij komt nog dat de ramingen van de Vlaamse Regering realistisch zijn. Zo raamt de federale overheid de gewestbelastingen 125 miljoen hoger dan de Vlaamse. De onderbenutting stijgt inderdaad, maar de ervaring van de voorbije jaren bewijst dat ze nog altijd realistisch is. En naast de oorspronkelijke buffer van 100 miljoen euro, komt er een bijkomende buffer van 150 miljoen euro. Terwijl heel wat andere Europese overheden in ademnood komen om hun begrotingsdoelstellingen te halen, noopt de Vlaamse prestatie tot tevredenheid: een begroting in evenwicht op realistische gronden en met een buffer voor onvoorziene omstandigheden. Daarnaast is CD&V tevreden dat er ruimte blijft voor noodzakelijke investeringen, zoals bijvoorbeeld in de bestrijding van jeugdwerkloosheid, in taalonderwijs en SALK².

Het is ook positief dat in onderwijs de verdeling 50/50 is tussen de capaciteitsproblematiek en de reguliere wachtlijsten. Ook de investeringen in zorg beoordeelt hij positief. Het vastleggen van beleidskredieten zal uiteindelijk resulteren in betaalkredieten en vanzelfsprekend zit daar een periode tussen waardoor de betaling effectief volgend jaar kan gebeuren. Dit is een realistische benadering. De 100 miljoen euro voor het onderhoud van de wegen is eveneens een mooie prestatie. CD&V is tevreden met een begroting in evenwicht, realistisch geschat met ruimte voor extra investeringen.

7. Tussenkomst van de heer Matthias Diependaele

De heer *Matthias Diependaele* beaamt dat de duur van de crisis veel langer is dan ooit voorspeld. In 2008 werd er zelfs in de hypothese van een ‘double dip’ gesteld dat het in 2011 beter zou gaan. Intussen zijn er al voorspellingen dat de crisis nog zeven jaar aanhoudt. Het is absoluut dan ook een huzarenstuk om voor het derde jaar op rij een begroting in evenwicht te hebben. Europa vraagt naast een begroting in evenwicht ook besparingen in plaats van belastingen. De vier aangekondigde investeringen worden gerealiseerd naast al die andere investeringen die al beslist werden, zoals in onderzoek en ontwikkeling. N-VA kan deze begroting dan ook steunen.

V. REPLIEKEN

Minister-president *Kris Peeters* onderstreept dat de Vlaamse Regering altijd uitleg wil verstrekken aan het parlement. Er moeten daarover misschien duidelijke afspraken worden gemaakt. Het Rekendecreet voorziet dat de uiterste datum voor indiening van de documenten 30 april is. De Vlaamse Regering respecteert die datum. Wanneer het parlement en de commissie een debat willen van zodra iets publiek bekend wordt gemaakt, dan kan er informatie over de grote lijnen worden gegeven, maar niet over de details. Deze nieuwe werkwijze veronderstelt een nieuw evenwicht. Dit moet worden uitgeklaard. Het gaat om een begrotingscontrole en niet om een initiële begroting.

In de gewone begroting werden al voor 3,611 miljard euro aan investeringen ingeschreven. Voor de pps'en stijgen in 2013 de beschikbaarheidsvergoedingen tot 238,139 miljoen euro. Hieraan worden een aantal zaken toegevoegd, zoals de 34 miljoen euro extra beschikbaarheidsvergoeding voor VIPA. Dit gaat om het opstarten van ongeveer 700 miljoen euro aan investeringen in deze sector. De Vlaamse Regering is en blijft dus een investeringsregering.

De minister-president vindt de liberale stelling eigenaardig dat men voor de economische relance de personenbelasting moet gebruiken. De minister-president vindt dat een economische relance investeringen veronderstelt. Via fiscale maatregelen de mensen iets teruggeven, zoals bij de jobkorting of via maatregelen voor knelpuntberoepen, is volgens de minister-president niet het antwoord op de vraag om meer economische investeringen. Maatregelen voor knelpuntberoepen zijn daarenboven technisch uitgesloten.

Usurperende bevoegdheden zijn bevoegdheden van de deelgebieden waar er historisch op federaal niveau budgetten voor voorzien waren. Wat er naast de 300 miljoen euro die men in de federale begroting heeft ingeschreven, exact gaat worden voorgesteld, is niet duidelijk. Men heeft bijvoorbeeld voorgesteld om meer te betalen voor de Europese vertegenwoordiging. Als er bevoegdheden worden overgenomen en daarvoor geld moet worden voorzien, dan moet dit voor al de deelgebieden volgens dezelfde regels gebeuren. Er moet een consensus zijn met de overige regio's. Er is daarover overleg gepland op 19 april 2013. Het zou toch geen goede onderhandelingsstrategie zijn om vooraf te stellen dat Vlaanderen de usurperende bevoegdheden ten laste neemt en dan te kijken wat de overige regio's doen.

De heer *Joris Van Hauthem* repliceert dat hij die niet gesteld heeft. Hij meent echter dat de minister-president een debat heeft gestart dat hij zich nu beklaagt.

Minister-president *Kris Peeters* stelt voorts dat in de aangelegde provisies ook betalingsprovisies zijn opgenomen. Wanneer de beleidskredieten aanleiding zouden geven tot betaalcredieten, dan zijn daarvoor de nodige provisies beschikbaar. De grootste zorg is dat elk kind een plaats heeft in een school. Er wordt alles gedaan om daarvoor te zorgen.

De vraag over de capaciteit is volledig achterhaald. Die werd in de schoot van de Vlaamse Regering besproken en opgelost. Het is onmogelijk om al de ideeën die in de Vlaamse Regering zijn besproken toe te lichten in commissie. De oplossing van de Vlaamse Regering daarentegen wordt hier toegelicht en kan worden besproken.

Minister *Philippe Muyters* stelt dat de buffer van 100 miljoen euro een VaK-buffer is. Voordeel is dat als op het einde van het jaar de resultaten beter zijn, men nog vastleggingen kan doen. De lage rentekost vloeit voort uit het dalen van de schuld in 2012. Men gaat er ook vanuit dat KBC een terugbetaling doet in het midden van 2013. De berekening van het rente-effect werd al aan de commissie gegeven.

De boodschap van de efficiëntere inning van belastingen wou vooral benadrukken dat het niet het gevolg was van het verhogen van de tarieven. De verkeersbelastingen worden veel efficiënter geïnd door VLABEL. Bij technische bilaterales worden de harramingen gedaan op basis van de kasontvangsten 2012 die nog niet beschikbaar zijn bij de initiële begroting. De raming blijft nog 124 miljoen euro onder de federale raming.

Het Rekendecreet stelt dat de Vlaamse Regering een maand heeft om, na het neerleggen van de stukken van de initiële begroting, de meerjarenraming neer te leggen bij het parlement. Dit is gebeurd en zal in 2013 opnieuw gebeuren. Het Rekendecreet voorziet niet dat er tweemaal per jaar een meerjarenraming moet worden neergelegd.

De knelpuntpremie was in het verleden geen succes. Dergelijke fiscale kortingen worden en werden aangevochten voor Europa. Ook voor de niet-inwoners moet in dergelijke verminderingen worden voorzien en dat is een federale bevoegdheid. De fiscale mogelijkheden kunnen dan ook moeilijk worden benut, en dit dan nog los van welke keuzes men wil maken. De jobkorting werd in de commissie in het verleden de pizzakorting genoemd. Voor de meeste mensen was het een zo klein bedrag dat het geen enkel effect had. Daarom werd het omgezet in vier maatregelen zoals de extra kinderopvang, zodat meer werkgelegenheid wordt gecreëerd.

Door de technische bilaterales werden uitgaven geschrapt omdat men rekening heeft gehouden met de realisaties van 2012 en hun effect in 2013. De oversijpelingseffecten bedragen 262,6 miljoen euro. Bij de volledige documenten zal daarvan een lijst zijn opgenomen. Zo werd bijvoorbeeld einde 2012 een dading afgesloten die een effect had van 20 miljoen euro op de begroting van 2012 en die dus niet betaald moest worden op de begroting van 2013.

De minister wijst erop dat hij sinds de begrotingsopmaak 2010 steeds dezelfde filosofie hanteert voor de berekening van de onderbenutting. Er wordt uitgegaan van de gekende laatste onderbenutting. Daarvan worden de eenmalige aspecten afgetrokken. Dat percentage wordt gebruikt voor de betaalkredieten van het volgende jaar met een correctie voor nieuw beleid. Indien het voorgaande jaar meevalt, zoals in 2012, dan leidt dit in het volgende jaar tot een grotere onderbenutting.

In de commissie Werk werd al besproken hoe de 5 miljoen euro kan worden gevonden voor de jeugdwerkloosheid. De bestaande instrumenten betreffende jeugdwerkloosheid werden er in detail toegelicht. Dit ging niet alleen over het Jeugdwerkplan maar ook over de Wij-projecten, instapstages, de werkinlevingsprojecten, de IBO's, de programma's voor de dertien centrumsteden enzovoort. De bestaande instrumenten moeten worden ingezet voor de grootste problemen. Dit is in voorbereiding. Met het Jeugdwerkplan wordt al 93 percent bereikt van de werkloze jongeren binnen de vier maanden, terwijl dat nu pas in Europa als toekomstige norm wordt gesteld. Daarbovenop worden nog nieuwe maatregelen genomen, voor de ongekwalificeerde jongeren in het bijzonder.

In het jongste SERV-advies was vermeld dat, zeker bij nog verslechterende parameters, er bij structurele evenwichten een tekort kon zijn. De Vlaamse Regering heeft gekozen voor een begroting in evenwicht zonder daarbij economische problemen te creëren.

De heer *Sas van Rouveroy* beaamt dat er een begroting in evenwicht is, maar hij heeft al sinds 2012 het gevoel dat de tevredenheid over dat evenwicht de bereidheid blust om structuurhervormingen tot stand te brengen. Een begroting in evenwicht is niet goed genoeg. De organisaties UNIZO en Voka vragen ook om structuurhervormingen als vertrouwenwekkende maatregelen. Kiezen is inderdaad verliezen. Een conservatief denken over het continueren van al de taken van de Vlaamse overheid gaat fout eindigen. Het is als de mentaliteit op de Titanic enkele dagen voor de schipbreuk. De Vlaamse Regering en de begroting in evenwicht is als een Titanic die vaart, maar men moet dringend van koers veranderen om de toekomstige uitdagingen (die vandaag al goed gedefinieerd zijn) aan te kunnen. De Open Vld vraagt hier telkens om, hierin gesteund door tal van werkgeversorganisaties.

In het persbericht wordt de efficiëntere werking van de Vlaamse overheid aangehaald. Wat bedoelt men met structuurverbeteringen door het samenwerken tussen verschillende departementen en agentschappen? De Vlaamse overheid werkt op dit moment verkokerd. Het is een twaalfkoppige draak. Men moet dat durven wijzigen.

De heer van Rouveroy vreest dat de economieversterkende uitgaven, zoals de ondersteuning van bedrijven, op de onderbenutting zou kunnen terugvallen waarbij de resultaten op papier beter zullen zijn dan de realiteit.

De begrotingscontrole maakt geen keuzes en doet niemand pijn. De Vlaamse Regering is daar trots op. Open Vld is geen masochist, maar om zich voor te bereiden op de toekomst moet men vandaag de keuzes maken. De kracht van Vlaanderen bestaat niet uit een koerswijziging, maar enkel uit de continuïteit van bestaand beleid.

Als de kostendeckingsgraad van De Lijn van 15 percent naar 15,5 percent moet gaan dan leert een rekensom afgerond dat de kostendeckingsgraad in relatieve cijfers met 3,3 percent moet stijgen. De inflatievoorzieningen zijn 1 percent. Er is dan nog een verschil van 2,3 percent. De stijging van de kostendeckingsgraad is driemaal hoger dan de inflatie. Hoe gaat men dit gat dichten als er aan de inkomenszijde niets mag veranderen en zonder het aanbod te verminderen?

Open Vld stelt voor om tot een vermindering van het aantal ambtenaren met 12 percent te komen. Er treden jaarlijks 1800 ambtenaren uit dienst. Als men daar slechts de helft van vervangt, dan geeft dit een besparing van meer dan 200 miljoen euro. Dit voorstel heeft uiteraard geen betrekking op het onderwijs. De 6 percent zijn haalbaar met de kaasschaaf, niet voor de 12 percent. Voor dit voorstel is er een kerntakendebat nodig. Dit zal een taak voor de volgende regering zijn.

De heer van Rouveroy hoopt dat de bijkomende investeringen niet ten koste van andere zaken zullen gaan. De belangrijkste overheidsinvesteerders zijn de steden en gemeenten. Zij realiseren 50 percent van de overheidsinvesteringen. De regering moet er voor zorgen dat de investeringscapaciteit van steden en gemeenten minstens gehandhaafd blijft. Dit kan door een lokaal pact af te sluiten zoals minister Van Mechelen vroeger al deed. Met wat creativiteit zal men de nodige middelen wel kunnen vinden. Men moet het toch eens kunnen zijn over het doel, namelijk een investeringsregering te zijn. De Vlaamse Regering heeft voor steden en gemeenten de opdracht om de grootste publieke investeerder bij te staan in deze opdracht. Er is maar in één maatregel voorzien, namelijk het behoud van de 3,5 percent groei op het Gemeentefonds. Dit is echter niet voldoende. De keuzes werden in 2009 niet gemaakt. De volgende regering zal dit moeten doen.

Voor 2013 is er een geruststellende boodschap van de minister over KBC. Voor 2014 is bekend dat de 290 miljoen euro aan vergoedingen van KBC niet gaan binnenkomen. Hoe bereidt de minister zich voor op dit bijkomend tekort? Hij hoopt ook hiervoor een geruststellende boodschap van de minister te krijgen.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* verwijst naar het basketbalakkoord van minister Muylers om voor 2013 extra middelen voor de scholenbouw te vinden bij de begrotingscontrole. Op woensdag 27 maart 2013 werden vragen gesteld in het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering kon toen nog geen antwoord geven, maar op vrijdag 29 maart 2013 kwam er plots een persmededeling van de Vlaamse Regering waarin een reeks van maatregelen werd bekendgemaakt. De begrotingscontrole was een technische oefening. Er is een zak met middelen en een zak aan gekende noden, maar het hele verhaal van extra middelen om te investeren ontbreekt. Men stelt de middelen pas volgend jaar nodig te hebben omdat men nu pas begint te bouwen en pas volgend jaar de facturen moet betalen. De vraag over extra middelen voor scholenbouw wordt niet beantwoord. Er is niets veranderd. De vragen over extra middelen blijven open. De regering heeft vrijdag in de persmededeling geprobeerd om zand in de ogen te strooien door een zogenaamde oplossing te voorschijn te brengen. Er zijn helemaal geen extra middelen gevonden. Er zijn beleidskredieten vastgelegd in de begrotingscontrole, gekruid met een mooi verhaal. De spreker stelt dat er op de vraag van waar er inzetbare extra middelen komen voor investeringen in scholenbouw dit jaar, niet geantwoord wordt.

De heer *Lode Vereeck* verduidelijkt dat het begrotingsverslag van de SERV over de structurele norm en het toegelaten tekort, inclusief de voorbereiding voor de staatshervorming was en in een stuk schuldafbouw voorzag. Onder die voorwaarden mocht er nominaal een klein tekort zijn. De SERV is een groot tegenstander van het gebruik van eenmalige inkomsten voor recurrente uitgaven. Dit is één van de basiskritieken van de heer Vereeck op de begroting.

Bij de begrotingscontrole heeft de heer Vereeck maar één vraag. Eind 2012 kondigde de Vlaamse Regering een overschot aan van 241 miljoen euro. Er waren ook oversijpelingseffecten van 262 miljoen euro. Er was dus eind 2012 een overschot van een 500 miljoen euro. De Vlaamse minister van Begroting wil de monitoringrapporten niet beschikbaar stellen, daardoor discussieert men voor een stuk in het ijl. De heer Vereeck heeft er geen probleem mee dat beleidsvoorbereidende documenten niet beschikbaar zijn, zolang de beslissing niet is gevallen. Als er een beslissing genomen is, dan wil hij als parlements lid weten wat er aanleiding heeft gegeven tot de beslissing. Hij begrijpt niet dat als men eind 2012 een overschot van bijna een half miljard euro ziet aankomen, dat men dan niet de nodige maatregelen neemt om op de acute nood aan scholenbouw ten bedrage van 150 miljoen euro te anticiperen. De monitoringrapporten moeten dringend beschikbaar worden om zicht te krijgen op de situatie van einde 2012. Ofwel gaat het om een mank lopend kabinet met een slordige budgetteringstechniek, ofwel gunnen de ministers elkaar niets, maar op basis van de beschikbare cijfers was het perfect mogelijk om de acute nood op het gebied van scholenbouw volledig op te lossen.

Aansluitend op de vragen van mevrouw Meuleman wil hij een bevestiging van de minister dat er geen enkele euro cash nodig is. Zullen er in september 2013 geen containerklassen zijn waarvan er een rekening zal zijn in september-oktober 2013?

Verwijzend naar een eerder antwoord van de minister-president op een interpellatie van de heer Watteuw over de demografische evoluties (*Hand. VI.Parl. 2009-10, nr. C-81, FIN 4*), dat het beter is in de mist te turen dan zijn kop in het zand te steken, vraagt de heer *Erik Tack* wanneer de mist zal zijn opgetrokken? De voorliggende budgettaire problemen vloeien voort uit een demografische evolutie die gebaseerd is op immigratie. Dit is een vaststelling en niet culpabiliserend bedoeld. Er heerst een taboe op het probleem van de demografische evolutie. Vragen hierover mogen niet gesteld worden, uit angst in een bepaalde hoek te belanden. Er is 12 miljoen euro extra nodig voor NT2 omdat er veel mensen op het grondgebied verblijven die geen Nederlands kennen. Dit is geen eenmalige uitgave. Er moet daarvoor een verandering van beleid komen en dat is een federale materie. Misschien kan de minister-president zijn partijgenoten in de Federale Regering erop wijzen dat Vlaanderen door het federale beleid verplicht is een aantal uitgaven te doen. Landen als Australië, en in de toekomst ook Rusland, kennen een voorafgaand taalexamen om tot het land toegelaten te worden.

De acute nood aan schoolgebouwen vloeit voort uit meer geboorten bij gezinnen die hier zijn ingeweken. Het ziet er niet naar uit dat daar in de komende jaren iets aan zal veranderen. Dit geeft ook meer kosten voor kinderopvang, mobiliteit en dergelijke.

Wanneer denkt de minister-president hiervan een prioriteit te maken of laat hij dit over aan zijn opvolger?

De heer *Bart Van Malderen* vergelijkt deze Vlaamse Regering met een schip dat in 2009 in zware storm vertrok. De stuurman aan wal riepen dat dit schip die zware storm niet zou overleven. Men ging ervan uit dat in het tweede deel de weersomstandigheden zouden verbeteren. Dit is uitgebleven en de stuurman bleven waarschuwen dat het schip in gevaar was. Het schip van de Vlaamse Regering is er toch in geslaagd om op koers te blijven. De

heer van Rouveroij stelt voor om het schip op volle zee te demonteren en elkeen een stuk ijzer te geven met de boodschap voor zichzelf te zorgen. Buffers, jobkorting, bijkomende middelen voor het stedenfonds en bijkomende investeringen in zorg enzovoort, wil de heer van Rouveroij financieren met een besparing van 12 percent op de ambtenaren, maar met uitzondering van het onderwijs, welzijn enzovoort. Wie met deze foute rekensom niet akkoord gaat, krijgt het verwijt conservatief te zijn. Deze regering weet zeer goed het evenwicht te behouden tussen de zekerheden zoals de garantie dat ieder kind in september een plaats op school heeft en een hervorming in de investerings- en hervormingsagenda. Hij denkt dat er na-ijver in het betoog van de heer van Rouveroij doorklinkt.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Dirk DE KORT
Erik TACK,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
FOD	Federale Overheidsdienst
IBO	individuele beroepsopleiding
LRM	Limburgse Reconversiemaatschappij
NT2	Nederlands als tweede taal
pps	publiek-private samenwerking
SALK ²	Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VaK	vastleggingskrediet
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VeK	vereffeningskrediet
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen